

‘Bewakingspersoneel detentiecentra treiterd, vernedert en mishandelt illegalen’ - NOVA-uitzending van 27 mei 2008

INLEIDING

Niet-criminele vreemdelingen die in Nederlandse detentiecentra zitten omdat ze illegaal zijn, worden door bewakingspersoneel vernederd, getreiterd, en zelfs mishandeld. Ze worden onnodig in isolatiecellen opgesloten en daarbij wordt exceptioneel geweld gebruikt.

Dat zegt een klokkenluider, een bewaker uit een van de Nederlandse detentiecentra, vanavond in NOVA. "Er zijn een hele hoop bewakers die trots zijn op het treiteren. Die komen 's morgens binnen van: ik hoop dat het een leuke dag wordt, dat er wat gebeurt. Dat we eens iemand op zijn bek kunnen slaan, of dat we eens iemand naar een isolatieafdeling kunnen sturen."

Haar verhaal wordt bevestigd door drie andere bewakers en meer dan vijftig ex-gedeteneerden met wie NOVA sprak. De klokkenluider zegt in NOVA dat ze haar werk met steeds meer gewetensbezwaren doet. "Er zitten geen criminelen in een detentiecentrum. Vanaf het moment dat ik me daar echt bewust van werd, kreeg ik meer moeite met werk. Want wat doe ik elke avond? Ik sluit elke avond onschuldige mensen op. Wie ben ik om dat te doen. Welk recht heb ik?"

De vrouw werkt voor een particulier beveiligingsbedrijf dat personeel voor de detentiecentra aan justitie levert. Ze zegt dat ook de afdelingshoofden in de detentiecentra, ambtenaren in dienst van Justitie, meedoen aan de intimiderende sfeer. "Er wordt over ‘de criminelen’ gesproken en er wordt ons constant op het hart gedrukt dat het ‘gevaarlijke mensen’ zijn. Ook door het afdelingshoofd, ja."

De Tweede Kamer eist een onderzoek en coalitiepartij PvdA noemt het

"onacceptabel in een rechtsstaat als Nederland".

NOVA - 27 mei 2008 - Van website www.novatv.nl

LETTERLIJKE TEKST VAN DE NOVA-UITZENDING VAN 27 MEI 2008

NOVA: Niet criminele illegalen in Nederlandse detentiecentra worden door bewakingspersoneel vernederd, getreiterd en zelfs mishandeld. Ze worden onnodig in isolatiecellen opgesloten en daarbij wordt buitensporig geweld gebruikt. Dat zegt een klokkenluider, een bewaker in een detentiecentrum. Ze wilde haar verhaal gewoon herkenbaar vertellen, maar omdat ze een contractuele zwijgplicht heeft doet ze dat op advies van juristen anoniem en met stembervorming.

BEWAKER: Er zijn een hele hoop bewakers die heel erg trots zijn op het treiteren en er zijn ook een heleboel bewakers die 's morgens binnenkomen van: ik hoop dat het een leuke dag wordt, geen saaie dag, dat er eens een keer wat gebeurt, dat we eens iemand op zijn bek kunnen slaan of dat we eens iemand naar een isolatieafdeling kunnen sturen. Dat er nou eens lekker wat gebeurt hier. Als bewaker word je gewaarschuwd van 'kom niet te dicht bij, ze kunnen je aanvallen, ze kunnen je verwonden'. Alsof het moordenaars zijn, verkrachters, weet-ik-veel wat. Dat is absoluut niet waar. Het zijn gewoon mensen met misschien een andere kleur en een andere taal, maar het zijn mensen die daar zitten. Een veroordeelde crimineel in Nederland die heel veel op zijn geweten heeft, heeft het beter in de gevangenis dan een bewoner van een detentiecentrum, die daar niet zit voor criminele activiteiten. Die heeft het veel slechter.

NOVA: Drie bewakers uit andere detentiecentra worden niet sprekend opgevoerd, maar onderschrijven wat deze klokkenluider vertelt wel. Nova sprak ook met ruim vijftig vreemdelingen. Ook zij bevestigen de beschuldigingen. Kijkt u naar een reportage van Selli Altunterim, Roozbeh Kaboli en Bas Haan.

BEWAKER: Ik heb een man binnen zien komen. Echt een man in de bloei van zijn leven, gezond, vrolijk. Die komt daar binnen, echt een kerel. Die heb ik op gegeven moment weg zien gaan - dat was denk ik wel ruim een jaar later - als een heel oud, gebroken mannetje, helemaal grijs geworden, broodmager, die was echt gebroken door een jaar of nog langer in een detentiecentrum te blijven.

NOVA: De meeste ex-gedetineerden durven hun verhaal niet op camera te doen, omdat ze ieder moment weer als illegaal vastgezet kunnen worden. Jeanmarie wilde wel terugblikken op zijn periode van tien maanden in een detentiecentrum. Hij is namelijk inmiddels legaal in Nederland.

JEANMARIE: Illegalen bestaan niet voor mij. De term 'illegalen' zou ook niet moeten bestaan. Ik gebruik veel woorden, maar ik bedoel gewoon... Ook al worden ze soms 'illegalen' genoemd, laat ze ten minste... Ik zou tegen alle autoriteiten zeggen: Gun ze ten minste om mens te zijn.

NOVA: Jeanmarie is een van de ruim vijftig ex-gedetineerden die we spraken. Allemaal beschrijven ze een sfeer in de centra van vernedering, zelfs van geweld. En van onterechte opsluitingen in de isoleercel.

BEWAKER: Dan gebeurde er bijvoorbeeld wat op een afdeling. Het was onrustig. Er werd nog wat extra getreiterd door bewakers, zodat er nog meer onrust kwam. Dat resulteerde dan wel eens in een vechtpartij. Dan was het van 'Yes, yes er

gebeurt wat. We mogen.' Nou en dan was er vaak bij een simpel vechtpartijtje werd iemand op de grond gegooid, vier, vijf man erbij, handboeien om. En dan is het gevolg inderdaad dat een afdelingshoofd besluit dat iemand naar de iso, naar de isolatieafdeling moet.

NOVA: Incidenten van niks die uitmondten in geweld en opsluiting in de isoleer. Het is precies wat Jeanmarie overkwam. Bijvoorbeeld tijdens een van de dagelijkse uurtjes buitenlucht, vorig jaar mei, terwijl er een steunbetuiging van demonstranten buiten het hek gaande was, op de plek waar de doden van de Schipholbrand iedere maand herdacht worden. Voor de gedetineerden juist een uitzonderlijk vreedzaam moment.

JEANMARIE: Heel even vergaten we dat we in detentie zaten.

NOVA: Jullie voelden je weer mens.

JEANMARIE: Ja, dit waren onze vrienden. Maar het probleem was dat we elkaar niet de hand konden schudden, want er stonden niet één, maar twee grote hekken tussen. In een mum van tijd kwamen er veel bewakers aan.

NOVA: De mannen werden door de bewakers naar binnen gestuurd. Maar ze weigerden omdat het uurtje buitenlucht nog lang niet om was. Toen ze uiteindelijk toch weer in hun cellen zaten, kwam hen dat op een represaille te staan.

JEANMARIE: Ze namen ons apart mee. Ik hoorde een vreselijk geschreeuw in het detentiecentrum van de mensen die aangepakt werden, als criminelen behandeld: handboeien om, niet wetend waar ze heen gingen. We hoorden hen schreeuwen: Vermoord me niet. Ik wil hier weg.

BEWAKER: Dan wordt er het IBT-team gebeld, dat is het Intern Bijstands Team,

die met wapenstokken en helmen en sl???
aan komen stormen om deze gedetineerde
uit zijn cel te halen en vervolgens met veel
geweld de handboeien om te doen ...

NOVA: Geweld?

BEWAKER: Nou ja, er wordt geslagen,
geschopt, als men dat nodig vindt. En
natuurlijk allemaal onder het mom dat het
nodig is.

JEANMARIE: Een serieuze militaire
operatie, zo zie ik het. Want je zag de
gezichten van die mensen niet, alleen hun
schilden. En wapenstokken, waarmee je
gemakkelijk iemand z'n ruggengraat kan
breken. Ze sprongen op me, trokken me
omver en, wat het meeste pijn deed, was
dat ze m'n hoofd tegen een muur drukten.

BEWAKER: Dan word je als iel mannetje
door zes man op de grond geworpen en de
handboeien worden je om gedaan en het
liefst krijg je nog een stomp of een schop
in je gezicht, want je hebt maar te
luisteren, je hebt maar te doen wat er
gezegd wordt.

JEANMARIE: Ik draaide me om naar
degene, die de leiding had en zei: Ik zei
toch dat ik mee zou werken. Maar hij
luisterde niet naar me.

BEWAKER: Dan wordt er iemand
afgevoerd alsof hij weet-ik-veel wat
gedaan heeft. Terwijl het soms iets is waar
met een normaal gesprek wel uitgekomen
zou zijn.

NOVA: Maar in plaats daarvan verdween
Jeanmarie voor vier dagen in een
isoleercel.

JEANMARIE: Het was heel koud. Ik
weet niet waarom ze het matras en de
dekens weghaalden. Het was een soort
martelmethode die ze toepasten. Om je te
laten zien dat je hier bent om te lijden.

BEWAKER: Er is een gedetineerde
geweest in een detentiecentrum. Zijn
vrouw was overleden. Dan verwacht je
toch dat je toestemming krijgt om je vrouw
te begraven of te cremen of om in ieder
geval op de menselijke manier afscheid te
kunnen nemen van je vrouw. Maar hij
kreeg geen toestemming. Hij mocht geen
afscheid nemen. Hij is er niet geweest,
helemaal niets. Terwijl je weet dat in een
gevangenis - misschien heb je wel iemand
vermoord - mag je op weekend-verlof.

JEANMARIE: Zelfs dieren worden
tegenwoordig veel beter behandeld, dan
asielzoekers in detentiecentra. Dat doet
echt pijn. Soms zie ik een ambulance
voorbijkomen waarop staat
'dierenambulance'. Dat betekent dat er 'n
team dierenartsen voor een dier in nood
gaat zorgen. Ik denk echt dat die
honderden of duizenden in de
detentiecentra gezien worden als minder
dan dieren.

NOVA: En ook Mohammed werd met grof
geweld naar een isoleercel overgebracht.
Het was begin dit jaar gedurende een
periode van zeven maanden dat hij op de
bajesboot in Rotterdam zat.

MOHAMMED: Daar in het midden, het
derde raam.

Demonstranten roepen leuzen: "Geen
man, geen vrouw, geen mens is illegaal."

NOVA: Op 10 februari was er een
lawaaidemonstratie naar aanleiding van de
dood van een gedetineerde vreemdeling.
De gedetineerden op de bajesboot gingen
meedoen. Totdat het uit de hand liep.

MOHAMMED: De hele gevangenis bleef
bonken. Tien minuten of een kwartiertje
later komen die mensen met al die ...

NOVA: Beschermende pakken.

MOHAMMED: Ze gooien me op de

grond, slaan me en met zijn allen, zo'n acht à tien personen, springen ze op m'n rug. De volgende dag komt het afdelingshoofd naar me toe en zegt: Je hebt vijf dagen isolatiecel door dat gebonk. Je blijft sowieso vijf dagen in de isolatiecel.

NOVA: Omdat Mohammed in hongerstaking ging, bleef hij in de isoleercel tot hij naar het ziekenhuis werd afgevoerd. Vlak na het interview met ons is hij weer opgepakt. Nu zit hij weer achter de tralies. Net als honderden vreemdelingen die hun stem niet kunnen laten horen, laat staan dat ze kunnen procederen. Jeanmarie, die een legale status kreeg, doet dat wel met de hulp van zijn advocaat.

JEANMARIE: In de menselijke samenleving zeg je heel gemakkelijk sorry. Soms wordt er onnodig sorry gezegd. Maar in mijn geval is een welgemeend sorry op z'n plaats. En ik wil zo'n sorry horen van degene die verantwoordelijk is voor alles wat er met mij is gebeurd, dat mijn hoofd tegen de muur geslagen werd.

NOVA: De verhalen van Jeanmarie, Mohammed, de tientallen andere gedetineerden, die we spraken zijn voorbeelden van wat de klokkenluidende bewaker zegt. Een andere bewaker stuurde ons een brief met zijn verhaal.

BRIEF BEWAKER: "Als een gevangene ontevreden is over iets, schrijven slechte bewakers dat in het rapport. Ze overdrijven zijn woorden enorm, zodat de gevangene in de isolatiecel terecht komt."

BEWAKER: Collega's die treiteren, die laten zien hoeveel macht ze hebben omdat ze een uniform dragen - want dat is het gewoon - ...

BRIEF BEWAKER: "Dit onmenselijke gevangenisstelsel is opzettelijk ontworpen om mensen geestelijk kapot te maken, om van gezonde gevangenen

psychiatrische patiënten te maken. [...] Alle opdrachten en het hele systeem zijn erop gericht om hen het leven zuur te maken. Dat doet pijn."

NOVA: De bewakers zijn in dienst van particuliere beveiligingsbedrijven, maar omdat Justitie wel degelijk eindverantwoordelijk is, zijn hun afdelingshoofden gewoon Justitieambtenaren. Ook zij doen mee met het stigmatiseren van de gedetineerde vreemdelingen.

BEWAKER: Er wordt over 'criminelen' gesproken en er wordt ons constant op ons hart gedrukt dat het 'gevaarlijke mensen' zijn.

NOVA: Ook door de teamleider die in dienst is van Justitie?

BEWAKER: Ook door de afdelingshoofden. Ja. Er zitten geen criminelen in een detentiecentrum. Vanaf het moment dat ik me daar echt bewust van werd, kreeg ik ook meer moeite met het werk. Want wat doe ik elke avond. Ik sluit elke avond onschuldige mensen op. Ik doe elke avond om vijf uur de deur op slot voor onschuldige mensen. Wie ben ik om dat te doen, welk recht heb ik?

NOVA: Het ministerie van Justitie laat weten geen aanwijzingen te hebben voor structurele misstanden in de detentiecentra. Naar aanleiding van klachten is de zaak van Jeanmarie door de Commissie van Toezicht bekeken, die, zo meldt Justitie, oordeelde dat er "geen sprake was van disproportioneel geweld".

NOVA: Ik ga erover praten met Anton van Kalmthout, hoogleraar straf- en vreemdelingenrecht in Tilburg. Even voor de goede orde: 'wij sluiten onschuldige mensen op', zegt de klokkenluider. U zegt dat ook altijd. Voor de goede orde, illegaal zijn hier is niet strafbaar.

VAN KALMTHOUT: Illegaal zijn is niet strafbaar en de enige reden nog waarom je ze op mag sluiten is omdat de mensen beschikbaar moeten zijn voor Justitie om te kijken of de terugkeerpapieren aanwezig zijn, hoe die verkregen worden. Ze moeten in feite beschikbaar zijn voor Justitie. Dat betekent dat de manier waarop je dan vervolgens die vrijheidsbeneming vormgeeft eigenlijk heel ver weg zou moeten staan van het strafrechtelijke systeem. En dat is in Nederland niet het geval. Dat blijkt ook in deze uitzending, dat is eigenlijk de grootste grief, dat wij de mensen opsluiten en behandelen alsof ze de zwaarste misdaden hebben begaan. Dat roept reactie ook van de kant van de vreemdelingen op. In feite, als je de positie van de mensen bekijkt, hebben ze het in een aantal opzichten ook nog veel slechter.

NOVA: Het u er een verklaring voor dat wij illegalen hier zo hard behandelen?

VAN KALMTHOUT: Nee, als je vergelijkt hoe Nederland met het illegalenvraagstuk omgaat, in vergelijking met andere landen, dan valt in ieder geval op dat wij, veel meer dan andere landen, mensen opsluiten. Dat we ons er ook veel drukker over maken. Dat we overigens ook betrekkelijk geringe resultaten boeken als het gaat om de mensen daadwerkelijk uit te zetten. Dus het heeft niet zo verschrikkelijk veel effect. Mijn enige verklaring is dat het past in het debat over vreemdelingen, wat we in het laatste jaar in Nederland voeren. Ik heb soms de indruk dat illegalen een beetje de prijs moeten betalen, bijvoorbeeld voor de pardonregeling. Want op moment dat de pardonregeling werd goedgekeurd, werd tegelijk gezegd 'en nu gaan we de illegalen hard aanpakken'. Maar 'hard aanpakken' betekent overigens nog niet dat je ze moet behandelen alsof ze zware misdaden hebben begaan.

NOVA: U vergelijkt het met het buitenland. U zegt 'hier pakken we ze harder aan dan elders'. Hoe is het mogelijk

dat Nederland daar mee weg komt, internationaal?

VAN KALMTHOUT: Ieder land heeft natuurlijk het recht om zijn grenzen te beschermen. Dat heeft Nederland en hebben andere landen ook. Je mag ook mensen die illegaal verblijven, op zichzelf ook wel opsluiten. Alleen staat er ook in internationale normen, dat dat eigenlijk het laatste middel moet zijn. In Nederland kennen we nauwelijks andere middelen dan alleen maar opsluiten. Dus als je een illegaal aantreft, meteen gaat die de gevangenis in en ...

NOVA: Maar het gaat niet alleen over die opsluiting, het gaat ook over de behandeling tijdens die opsluiting.

VAN KALMTHOUT: Vervolgens hebben we dus een systeem ontwikkeld wat niet is toegespitst op die mensen, op hun status, waarom ze daar zitten. Gemakshalve hebben we gezegd: 'we zetten ze in gevangenschappen of huizen van bewaring; we hebben daar een regeling voor die geldt voor verdachten en voor veroordeelden, dus geldt die ook voor deze vreemdelingen'.

NOVA: Ja. Maar wordt Nederland nooit op de vingers getikt?

VAN KALMTHOUT: Jawel. Eigenlijk zouden we onszelf al op de vingers moeten tikken. In de Tweede Kamer is regelmatig aandacht gevraagd voor de internationale normen met name die van de Raad van Europa. Die zegt bijvoorbeeld dat je ze niet mag opsluiten in gevangenschappen of in gevangenisachtige situaties. Er moet een apart regiem voor komen. Bij voorkeur ook alternatieven daarvoor. En ook personeel dat toegesneden is op die specifieke situatie, want het zijn mensen die cultureel natuurlijk de nodige problemen hebben, taalproblemen die er zijn. Dus er liggen ook spanningen in de inrichting. Daar moet je natuurlijk niet personeel van een

beveiligingsbedrijf ...

NOVA: Maar ik vroeg u: worden wij internationaal nooit op de vingers getikt?

VAN KALMTHOUT: Er ligt een rapport van de Commissie voor de Preventie van Foltering van de Raad van Europa. Daar moet de regering nog op antwoorden. Inmiddels houden andere organisaties zich ook met Nederland bezig. Binnenkort, heb ik horen verluiden, komt Amnesty International. Die hebben ook niet zonder redenen, naar ik aanneem, een onderzoek naar Nederland ingesteld. Zo zal geleidelijk aan de druk op Nederland steeds groter worden.

NOVA: Hoe is het dan mogelijk dat het ministerie van Justitie zegt 'structureel is er niks aan de hand'?

VAN KALMTHOUT: Die uitdrukking 'structureel' heeft men ook gebruikt toen er naar de boten werd gekeken. Inmiddels is één boot gesloten, ook onder druk van het buitenland, omdat de leefomstandigheden niet aan de norm voldeden. Het woord 'structureel' zegt natuurlijk heel weinig. Hoe kun je zien of er iets structureel mis is? Wat structureel mis is, dat er structureel een verkeerd systeem wordt toegepast en daarom praat men nooit over. Men beperkt zich ook in deze reactie tot een paar van die onderdelen, ook nog eens niet tot alle argumenten. Op een paar onderdelen zegt men: 'nou, dat is overeenkomstig de regels, niks aan de hand'. Structureel is het mis dat wij niet overeenkomstig internationale normen een apart systeem hebben ontwikkeld voor illegale vreemdelingen, met als achtergrond dat je ze opsluit alleen maar omdat je ze nodig hebt voor het onderzoek. En niet om ze 's avonds om vijf uur achter de deur te zetten en soms een twintig, eenentwintig uur per dag in de cel op te sluiten.

NOVA: Wat we zagen, althans wat er verteld werd, dat grenst aan sadisme, hier

en daar. Dat roept de vraag op wat de instructie is van die bewakers.

VAN KALMTHOUT: Dat hangt een beetje van de inrichting af. Ik heb zelf in Tilburg, wat lange tijd de grootste en eerste inrichting voor vreemdelingenbewaring - want zo heet dat - was, heb ik ook meegemaakt het grote verschil of een directie het accent legt op 'beheersbaarheid' of op 'leefbaarheid'. In de periode dat de beheersbaarheid gold, had je heel veel incidenten, heel veel geweld, continue ellende. Op moment dat 'leefbaarheid' centraal stond was een totaal ander regiem - dat zou het ook moeten zijn natuurlijk - met veel minder spanningen en eigenlijk ook voor het personeel zelf veel leefbaarder. Want het personeel lijdt in zekere zin ook onder de spanningen die opgeroepen worden door een systeem waar ze zelf ook niet in geloven.

NOVA: Zou je zeggen dat er sprake is van een vorm van marteling?

VAN KALMTHOUT: Het woord 'marteling' wordt door het Europese Hof en ook door de Commissie voor de Preventie van Foltering zelden gebruikt. Men gebruikt veel liever de term 'onmenselijke of vernederende behandeling'.

NOVA: Ook dat is strafbaar, lijkt mij. Ik bedoel: je zou daar een rechtszaak over aan kunnen spannen.

VAN KALMTHOUT: Ik denk dat advocaten veel meer ook nog bij het Europese Hof zaken zouden moeten aankaarten. Ook bij de Commissie voor de Preventie van Foltering, als het gaat om de detentieomstandigheden waarin de mensen worden ondergebracht. Daar komt bovendien nog bij dat het ook heel vreemd is dat het ervan afhangt in welke inrichting je zit. Dus niet het feit dat je illegaal bent bepaalt van hoe je behandeld wordt, maar in de ene inrichting heb je dit regiem en in de ander inrichting heb je helemaal geen

regiem wat onder het strafrecht valt en in een derde regiem val je gelijk met de zwaarste criminelen. Dat is ook heel wonderlijk.

NOVA: Bedankt voor dit gesprek. U zei net: het wordt tijd dat de politiek nu stelling gaat nemen. We gaan naar Ferry Mingelen in Den Haag. Ferry, doet de politiek dat ook?

FERRY MINGELEN: We hebben het onderwerp kunnen voorleggen aan drie fracties: twee van de oppositie, de SP en de VVD en één van de regering, de partij van Albayrak zelf, de PvdA. De reacties lopen nogal uiteen.

LEA BOUWMEESTER – PVDA – lid Tweede Kamer: Het is verschrikkelijk. Het is echt heel erg schokkend, als je hoort de verhalen die gedetineerden vertellen. Dat kan niet; dat is onmenselijk.

FERRY MINGELEN: De VVD, dat is bekend, is voor een hard illegalenbeleid. U bent tegen illegaliteit, maar zó hard, is dat de bedoeling?

HENK KAMP – VVD - lid Tweede Kamer: Nee, wij zijn hard in de zin dat wij van mening zijn dat illegalen het land moeten verlaten. En als ze niet meewerken aan hun vertrek dat ze dan opgesloten moeten worden tot ze wel meewerken. Maar we zijn er ook voor dat gevangenen, illegaal of niet, dat die altijd, in alle omstandigheden, netjes behandeld worden.

FERRY MINGELEN: Maar moeten die bewakers ontslagen worden?

LEA BOUWMEESTER – PVDA – lid Tweede Kamer: Mensen die gevangenen mishandelen, die kan je natuurlijk niet vrolijk in een detentiecentrum laten werken. Absoluut niet. Daarom moet ook goed uitgezocht worden en moeten er meteen maatregelen genomen worden.

KRISTA VAN VELZEN – SP - lid Tweede Kamer: Ik hoop dat als de staatssecretaris of de minister van Justitie nu naar de uitzending kijken, dat ze zelf al tot de conclusie komen dat mensen niet op deze manier behandeld zouden mogen moeten worden. En dat het dus voor de hand ligt dat er per direct maatregelen getroffen worden.

FERRY MINGELEN: Wat vindt u van een tekst als 'dieren worden beter behandeld als illegalen'?

HENK KAMP – VVD - lid Tweede Kamer: Ik vind het een schandalige tekst. Het slaat volgens mij ook helemaal nergens op. Er worden allerlei dingen beweerd, bijvoorbeeld dat het systeem bedoeld is om van gezonde mensen psychiatrische patiënten te maken. Daar is echt geen sprake van. Het enige wat mensen hoeven te doen is naar waarheid zeggen wie ze zijn, waar ze vandaan komen en mee te werken aan hun terugkeer. Totdat ze meewerken, moeten ze netjes behandeld worden. Ze moeten altijd netjes behandeld worden. Dit is Nederland en in onze gevangnissen daar worden gevangenen netjes behandeld. Gebeurt dat niet, dan moet dat gecorrigeerd worden.

NOVA: Ik begrijp dat wij moeten wachten op het volgende rapport van Amnesty.

BRIEF VAN EEN BEWAKER AAN NOVA

Het systeem van vreemdelingendetentie is onmenselijk, onrechtvaardig en wreed. Je kan je niet voorstellen hoe erg het is, als je het niet zelf met je eigen ogen gezien hebt, zoals ik. Je kan er met je verstand niet bij. Dit onmenselijke gevangenisstelsel is opzettelijk ontworpen om mensen geestelijk kapot te maken, om van gezonde gevangenen psychiatrische patiënten te maken.

Dit systeem heeft ook een slechte uitwerking op ons bewakers. Eigenlijk is het ons werk om voor veiligheid van mensen te zorgen. Maar als je in dit systeem mee gaat draaien, verander je automatisch, of je wil of niet, in een onmens. In plaats van veiligheid te bieden, ga je mensen slecht behandelen. Je moet ze onder druk zetten, zodat ze zich niet welkom voelen in Nederland en mee gaan werken aan hun uitzetting. Alle opdrachten en het hele systeem zijn erop gericht om hen het leven zuur te maken. Dat doet pijn. Als je thuis komt, werkt dat nog steeds in je door. Zodoende hebben niet alleen gevangenen geestelijke problemen, maar wij ook! Ik moet zo vaak dromen van de gevangenis ...

Een groot gedeelte van de bewakers haat buitenlanders. Heel jammer dat zulke mensen dan toch in dit soort gevangenis werken. Om een klein voorbeeld te geven: als een gevangene ontevreden is over iets, schrijven slechte bewakers dat in het rapport. Ze overdrijven dan zijn woorden enorm, zodat de gevangene in de isolatiecel terecht komt. De slechte bewakers houden de bewakers die aardig zijn tegen de gevangenen scherp in de gaten, om hen op een foutje te kunnen betrappen.

Nu ik in een detentiecentrum werk, heb ik een ander gezicht van de Nederlandse overheid leren kennen. Ik had me nooit

voor kunnen stellen, dat ik op een dag zo'n pijnlijke situatie in mijn eigen Nederland aan zou treffen. Maar helaas, ik kan het niet ontkennen, want ik heb het met mijn eigen ogen gezien. Zo'n onmenselijk systeem, zo onderdrukkend!

Ieder mens, of hij nou gevangen zit of niet, heeft er toch minimaal recht op met respect behandeld te worden. Maar dat recht krijgt een gevangene in een vreemdelingengevangenis niet. En dan gaat het nog wel om mensen die onschuldig zijn, die nooit iets crimineels gedaan hebben.

Wat ik hier opgeschreven heb, geeft maar een flauwe indruk van hoe het is bij ons. De werkelijkheid is nog veel erger.

Gepubliceerd op www.novatv.nl